

Warszawa, 15-03-2023 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

XI.543.47.2023.KM

Pan

Mariusz Kamiński

**Minister Spraw Wewnętrznych i
Administracji**

ePUAP

Szanowny Panie Ministrze!

W dniu 28 stycznia br. weszła w życie nowelizacja ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 103 ze zm.; dalej „ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy”), która w art. 10 ust. 7 ustanawia elektroniczny dokument Diia.pl jako dokument pobytowy uchodźców wojennych z Ukrainy, uprawniający jej beneficjentów do wielokrotnego przekraczania granicy wraz z dokumentem podróży bez konieczności uzyskania wizy. Diia.pl jest także dokumentem potwierdzającym tożsamość uchodźcy.

Osoby z ukraińskim obywatelstwem mogą korzystać z elektronicznego dokumentu tożsamości Diia.pl po uzyskaniu numeru PESEL oraz aktywowaniu profilu zaufanego. Natomiast zgodnie z art. 3 ust. 14 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2023 r. poz. 57 t.j.), profil zaufany może być potwierdzony oraz używany jedynie przez osoby fizyczne z pełną albo ograniczoną zdolnością do czynności prawnych. Oznacza to, że

małoletni do 13 roku życia nie mogą posiadać profilu zaufanego, a co się z tym wiąże, także dokumentu elektronicznego Diia.pl.

Obecnie ukraińscy uchodźcy do 13 roku życia muszą posługiwać się innymi dokumentami w celu przekroczenia granicy czy potwierdzenia tożsamości. Nie są im jednak wystawiane żadne dokumenty poświadczające ich prawo do pobytu w Polsce i fakt objęcia ich ochroną czasową. Urzędowym poświadczeniem posiadania uprawnienia do pobytu na terytorium RP dla obywateli Ukrainy jest nadany im numer PESEL, jednak nie potwierdza on statusu prawnego jednostki ze skutkiem wobec organów innych państw. Brak takich dokumentów może więc uniemożliwiać małoletnim swobodne podróżowanie do innych państw członkowskich Unii Europejskiej wraz z rodziną.

Rozwiązaniem powyższego problemu mogłoby być udostępnienie obywatelom Ukrainy, którym na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy umożliwiono pobranie, przechowywanie i prezentację dokumentu elektronicznego Diia.pl w ramach aplikacji mobilnej, także dokumentu zawierającego dane dziecka będącego pod jego władzą rodzicielską. Pozwoliłoby to obywatelowi Ukrainy wygenerować dokument pobytowy dla małoletniego poniżej 13 roku życia.

W tym miejscu chciałbym zwrócić uwagę, że wydawanie jedynie w formie elektronicznej dokumentu potwierdzającego legalność pobytu w Polsce i uprawniającego do przekraczania granicy może być problematyczne nie tylko z perspektywy małoletnich do 13 roku życia, ale także osób z niektórymi niepełnosprawnościami czy osób starszych, które z różnych przyczyn nie będą mogły skorzystać z wymienionej formy. Elektroniczna forma może w praktyce spowodować też inne problemy dla beneficjentów dokumentu. Korzystanie z Diia.pl podczas podróżowania za granicę wymaga posiadania połączenia internetowego i możliwości przesyłania danych, co może być kosztowne. W przypadku problemów związanych z połączeniem internetowym, obywatel Ukrainy może nie być w stanie udowodnić, że przebywa w Polsce legalnie na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy.

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627 ze zm.), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o zbadanie wspomnianego problemu i uregulowanie kwestii wydawania dokumentów pobytowych dla osób poniżej 13 roku życia. Jednocześnie proszę o rozważenie wprowadzenia możliwości

wydawania zaświadczeń o ochronie czasowej w formie papierowej, co umożliwiłoby przekraczanie granicy przez osoby, dla których korzystanie z Diia.pl jest dużym utrudnieniem.

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/